

دانشگاه صنعتی امیرکبیر
و فناوری اطلاعات

دانشگاه صنعتی امیرکبیر (پلی تکنیک تهران)
دانشکده مهندسی کامپیوتر
درس شبکه‌های کامپیوتری ، نیمسال دوم سال تحصیلی ۹۹-۰۰
تمرین چهار

دانشگاه صنعتی امیرکبیر
پلی تکنیک تهران

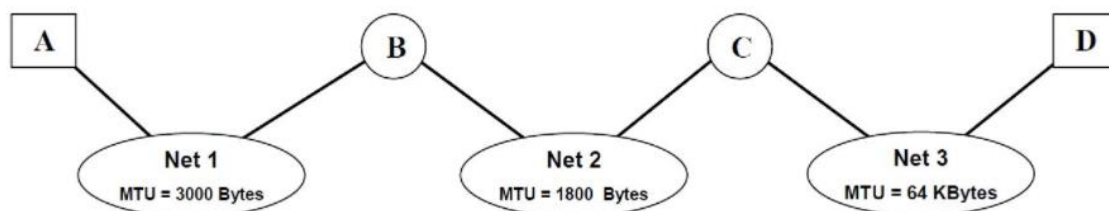
نام و نام خانوادگی:

شماره دانشجویی:

توضیحات:

- مهلت تحویل تمرین **۲۵ ام خرداد** در نظر گرفته شده است.
- پاسخ به تمرین ها به صورت انفرادی باشد و اگر تقلب یافت شود نمره تمرین صفر خواهد شد.
- نظم و خوانایی تمرین از اهمیت بالایی برخوردار می باشد.
- خواهش می شود تمرین خود را در قالب یک فایل PDF با نام **"HW1_FirstnameLastName_StdudentNumber"** مانند؛
"HW4_ParsaAliEsfahani_9631052.pdf" و در مهلت یاد شده در سایت بارگزاری فرمایید.
- پرسش های خود درباره این تمرین را می توانید از راه ایمیل های **autcnta@gmail.com** بیان کنید.

۱. فرض کنید گره A می‌خواهد بسته‌ای به اندازه ۴۰۰۰ بایت (شامل سرآیند) را برای گره D ارسال کند. اطلاعات fragment های دریافت شده توسط گره C مربوط به این بسته را مطابق جدول زیر مشخص کنید

	Total Length	Identification	MF	Fragment offset
Original packet	$4000 = 3980 + 20$	ID		
#1	$1796 = 1776 + 20$	ID	1	0
#2	$1796 = 1776 + 20$	ID	1	$1776/8 = 222$
#3	$448 = 428 + 20$	ID	0	444

در این جا در هر Net با توجه به مقدار MTU بسته fragment می‌شود و به گره بعدی ارسال می‌شود، هر گره بعد از سر هم بندی قطعه‌ها، مجدد بر اساس ظرفیت Net بعدی عمل قطعه بندی را انجام می‌دهد، بنابراین می‌توان فرض کرد گره B بسته‌ای به اندازه ۴۰۰۰ بایت را به سمت گره C ارسال می‌کند و به اینصورت fragment های دریافتی آن را بررسی می‌کنیم.

$$\text{Total Length} = \text{Payload} + \text{Header Length}$$

۲. قالب HEADER بسته‌های پروتکل IPv4 را با رسم شکل بیان کنید، سپس به سوالات زیر در رابطه به IPv4 پاسخ دهید.

0	4	8	16	19	24	31
Version	IHL	Type of Service	Total Length			
Identification			Flags	Fragment Offset		
TTL		Protocol	Header Checksum			
Source IP Address						
Destination IP Address						
Options					Padding	

Fig: IPv4 Frame Format

- در بست های IPv4 مقدار فیلد PROTOCOL چیست؟ و چه مقادیری می تواند داشته باشد؟
این فیلد ۸ بیتی شامل یک عدد است که نوع پروتکلی که داده (payload) با آن ارسال شده است را مشخص می کند. این اعداد برای پروتکل های پر کاربرد TCP و UDP به ترتیب برابر با ۶ و ۱۷ است. تعداد دیگری از این اعداد در جدول زیر آمده است.

TCP/IP Protocol Numbers

Table 1-1 TCP/IP protocol numbers

Number	Acronym	Protocol Name
0	HOPOPT	IPv6 Hop-by-Hop Option
1	ICMP	Internet Control Message
2	IGMP	Internet Group Management
3	GGP	Gateway-to-Gateway Protocol
4	IP	IP in IP (encapsulation)
5	ST	Stream
6	TCP	Transmission Control Protocol
7	UCL	User Control List
8	EGP	Exterior Gateway Protocol
9	IGP	Any private interior gateway
10	BBN-RCC-MON	BBN RCC Monitoring
11	NVP-II	Network Voice Protocol
12	PUP	Peripheral Update Protocol
13	ARGUS	ARGUS protocol
14	EMCON	Emergency Condition
15	XNET	Cross Net Debugger
16	CHAOS	Chaos protocol
17	UDP	User Datagram Protocol
18	MUX	Multiplexing
19	DCN-MEAS	DCN Measurement Subsystems
20	HMP	Host Monitoring Protocol

- فرض کنید در یک بسته ی IPv4 مقدار بیت M برابر با صفر باشد، $\text{header length (IHL)} = 10$ ، total length = 400 و fragment offset = 300 باشد. در این صورت موقعیت بسته، و نقطه ی شروع و پایان payload را مشخص کنید. (منظور از موقعیت بسته آن است که بعد از قطعه بندی و ارسال بسته ها، بسته ی فعلی جزو بسته های ابتدایی، میانی یا انتهایی است؟)

بیت (More Fragment) M برابر با صفر است، بدان معناست که قطعه ی دیگری برای ارسال نیست بنابراین بسته ی فعلی آخرین بسته می باشد.

IHL یک فیلد ۴ بیتی است که تعداد بلوک های ۳۲ بیتی (یا ۴ بایتی) Header را تعیین می کند. از آنجایی که تعداد بلوک ها برابر با ۱۰ است بنابراین اندازه ی Header بر حسب بایت برابر است با:

$$\text{Header Length} = 10 \times 4 = 40 \text{ bytes}$$

$$\text{Payload} = \text{Total Length} - \text{Header Length} = 400 - 40 = 360 \text{ bytes}$$

به کمک fragment offset می توانیم حجم داده ای که تا کنون ارسال شده است را محاسبه کنیم (یا در واقع شروع محدوده ی payload بسته ی فعلی):

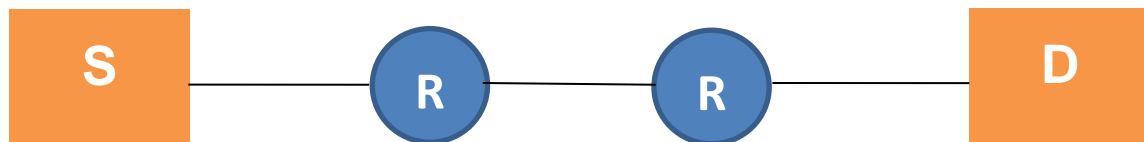
$$\text{Fragment offset} \times 8 = 300 \times 8 = 2400 \text{ bytes}$$

با توجه به اندازه ی payload این بسته و اینکه index از صفر شروع می شود، پایان محدوده برابر است با:

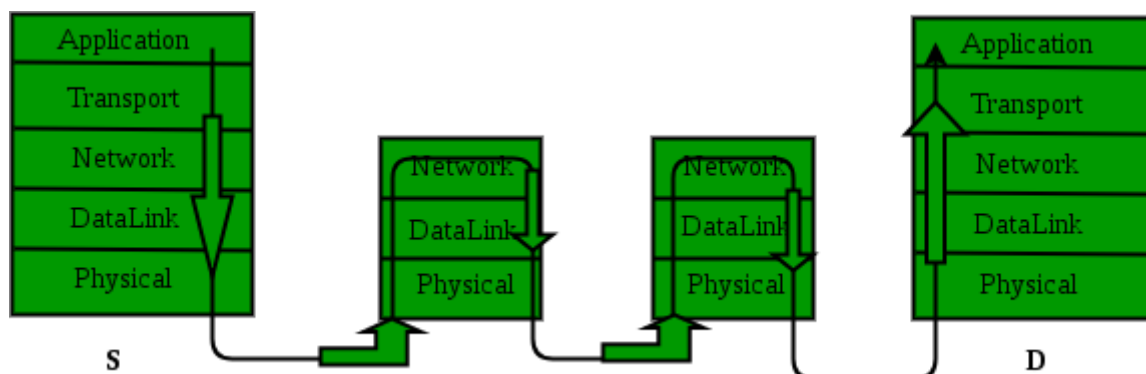
$$2400 + 360 - 1 = 2759 \text{ bytes}$$

۳. به سوالات زیر پاسخ دهید و دلیل خود را به صورت خلاصه ذکر کنید.

الف- در شکل زیر مبدا را گره S و مقصد را گره D در نظر بگیرید که این دو توسط دو روتر (R) بهم مرتبط اند. مشخص کنید هر بسته در انتقال از S به D چند بار از لایه ی شبکه عبور می کند؟

روتر ها دستگاه هایی هستند که وظیفه ی مسیر یابی را بر عهده دارند، بنابراین می توان گفت هر بسته با عبور از هر روتر یکبار از لایه ی شبکه عبور کرده است. در کل همانطور که در شکل زیر مشخص است در مجموع ۴ بار از لایه ی شبکه عبور می کند.

ب- یکی از فیلدهای هدر بسته های IP، TTL می باشد. کدام یک از گزینه های زیر بهترین توصیف را از نیاز به این field ارائه می دهد؟ (علت انتخاب خود را مختصر توضیح دهید)

a. برای اولویت بندی بسته ها

b. برای کاهش تاخیر

c. برای بهبود برون دهی

d. برای جلوگیری از ایجاد حلقه در فرآیند ارسال (packet looping)

پاسخ صحیح گزینه ی d می باشد. با کمک TTL می توان کران بالایی برای تعداد دفعاتی که بسته از گره ها گذر می کند تعیین کرد و از ایجاد حلقه جلوگیری کرد.

ج- هنگام ارسال یک بسته ی IP، از Host A به Host B با فرض آنکه خطایی رخ نداده است، احتمال تغییر هر یک از فیلد های زیر را برای بسته ی مذکور بررسی کنید.

a. TTL در هر hop یک واحد از مقدار TTL کم می شود.

b. Checksum مقدار checksum در هر گره مجدد محاسبه می شود و به دلیل تغییر TTL، تغییر می کند.

c. Fragment offset اگر در یک لینک ارتباطی اندازه ی بسته از MTU آن واسط بزرگ تر باشد، fragmentation اتفاق می افتد بنابراین ممکن است مقدار fragment offset هم تغییر کند.

د- جدول زیر یک forwarding table برای یک IP router نشان می دهد (برای سادگی آدرس ها 8 بیتی در نظر گرفته شده اند).

اگر بسته ای با آدرس مقصد 0101 0011 به ورودی روتر برسد، به کدام خروجی فرستاده می شود و آدرس Hop بعدی که آن را دریافت می کند کدام خواهد بود؟

prefix	next hop	
	output	address
101*	2	1010 1111
0100*	4	0100 0110
0010 0*	6	-
1010 1*	7	-
0101 0*	5	0101 0011
1011 00*	3	1011 0000
0101 11*	1	0101 1100
0010 01*	9	-

5, 0101 0011 زیرا آدرس ورودی بیشترین match را با سطر پنجم دارد.

۴. الف- وظایف اصلی لایه ی شبکه را شرح دهید.

Forwarding (هدایت): زمانی که بسته وارد یک روتر می شود، باید آن را به سمت پورت خروجی مناسب هدایت کند.

Routing (مسیریابی): لایه ی شبکه باید مسیری که هر بسته از مبدا تا مقصد طی می کند را مشخص کند که این کار یا به صورت static در جداول مسیریابی میسر می شود یا با کمک الگوریتم های مسیریابی.

ب- روش های انتقال بسته بین روتر ها را نام ببرید.

۱- روش سنتی (traditional routing algorithms)

۲- روش SDN (software-defined networking)

ج- روش های قسمت ب را با یکدیگر مقایسه کنید.

الگوریتم های مسیریابی در روش اول در روتر ها و در روش دوم در سرور های مرکزی و دورتر از شبکه (cloud) پیاده سازی می شود.

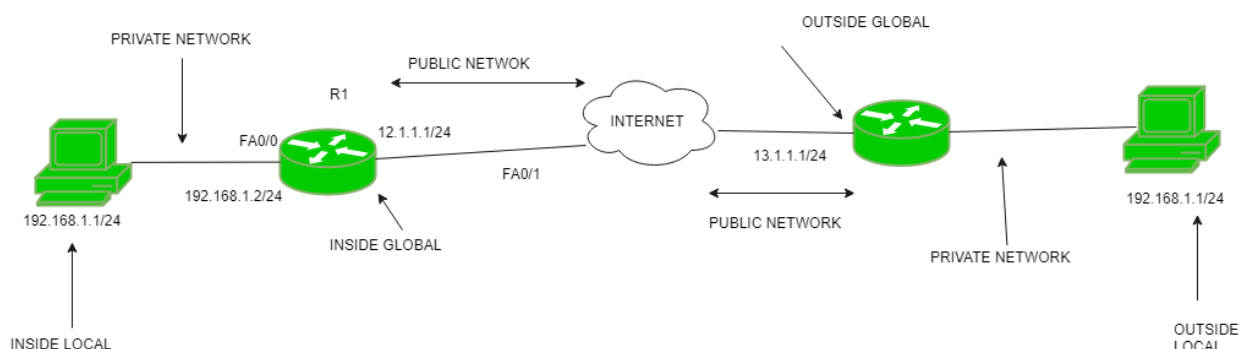
در روش اول تک تک روتر ها با control plane تعامل دارند در حالی که در روش دوم یک کنترلر remote با گره های محلی در ارتباط است.

در روش سنتی، مسیریابی فقط بر مبنای آدرس مقصد انجام می شود و اگر دو مسیر با longest prefix matching معرفی شود نهایتاً مسیری که هزینه ی کمتری دارد انتخاب می شود، در حالی که در SDN علاوه بر آدرس، فیلتر هایی در لایه ی network، data link و transport پردازش و انتخاب مسیر را بر عهده دارند.

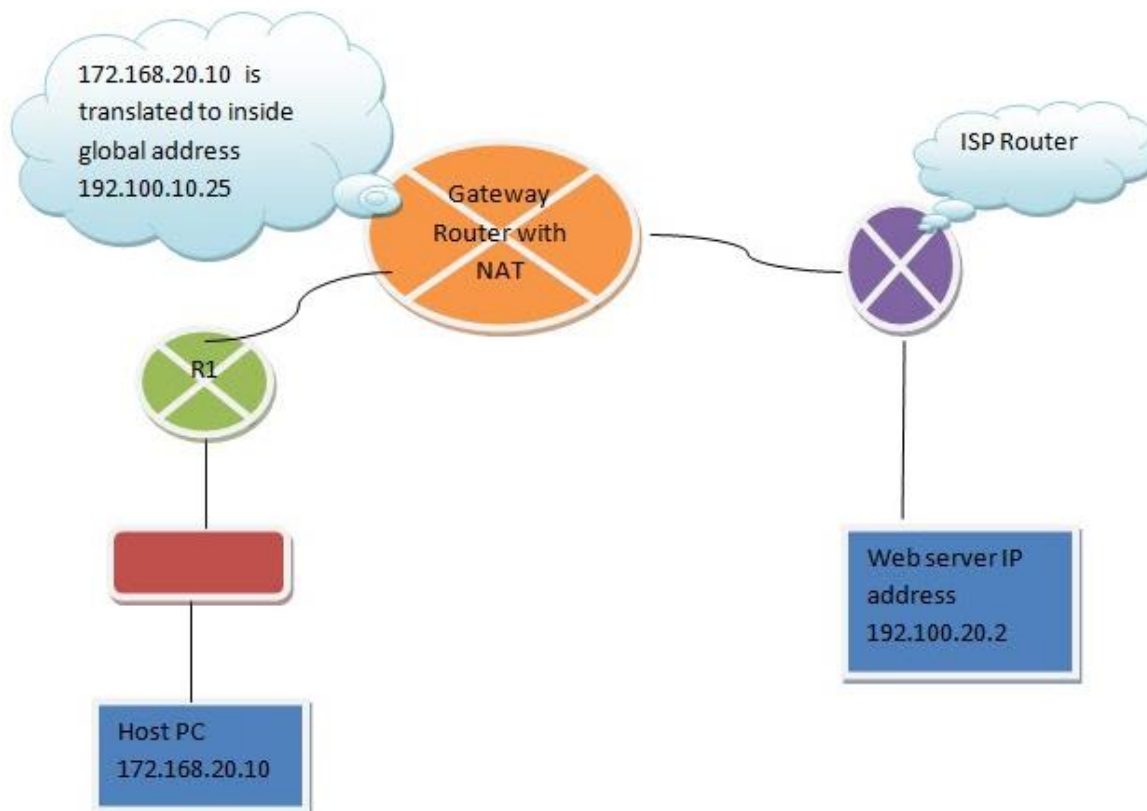
در روش سنتی فقط عمل forwarding انجام می شود، در مقابل سرور ها توانایی Block کردن بسته، load balancing، تغییر اطلاعات بسته های NAT و ... را دارند.

۵. با توجه به شکل الف ابتدا توضیحی از مفاهیم زیر ارائه دهید سپس سناریو شکل ب را شرح دهید.
الف.

- Inside local address آدرس IP که به یک host در شبکه ی محلی آن اختصاص داده شده است (آدرس خصوصی) و از خارج شبکه ی محلی قابل مشاهده نیست. این آدرس توسط ISP ها تعیین نمی شود.
- Inside global address آدرس IP که یک تا تعداد بیشتری Inside local address را به شبکه ی خارجی معرفی می کند.
- Outside local address آدرس IP واقعی host مقصد در شبکه ی محلی بعد از ترجمه می باشد.
- Outside global address آدرس IP مقصد قبل از ترجمه و بیرون از شبکه ی محلی مقصد می باشد.

ب. با توجه به شکل زیر، برقراری ارتباط بین PC و web server را در شبکه ای که NAT فعال است، توضیح دهید.

در این مثال، host 172.168.20.10 قصد دارد با دنیای بیرونی و web server 192.100.20.2 ارتباط برقرار کند. برای این منظور بسته ای را به gateway router می فرستد که قابلیت ترجمه ی آدرس های NAT را دارد. gateway router تمام دستگاه هایی که برای آدرس های پنهان (NAT) احراز شده اند را نگه می دارد، بنابراین بعد از شناسایی آدرس مبدا بسته ها در پورت ورودی بررسی می کند آیا شرایط ترجمه را دارند یا خیر. اگر شرایط برقرار بود Inside local address را به inside global IP address (که در اینجا برابر است با 192.100.10.25) ترجمه می کند سپس آن را در جدول NAT ذخیره کرده و به مقصد می فرستد.

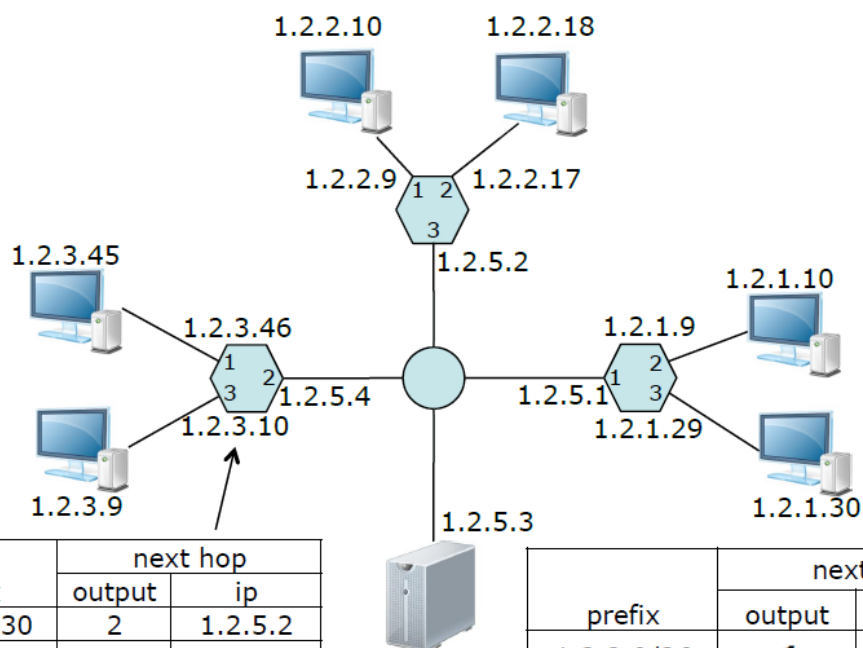

بعد از اینکه web server پاسخ این درخواست را می دهد، آدرس مجدداً به global IP address 192.100.10.25 بر می گردد و در gateway router به local IP address 172.168.20.10 ترجمه می شود و اگر با آدرس های جدول NAT تطبیق نخورد از بسته صرف نظر می شود.

۶. شکل زیر شبکه ای با سه روتر را نشان می دهد که به کمک سوئیچ های اترنت به هم متصل شده اند (6 ضلعی ها روتر هستند). Forwarding table برای روتر سمت چپ نشان داده شده است.

الف. Forwarding table روتر سمت راست را به گونه ای پر کنید که بسته ها به شیوه مناسبی ارسال شوند.
ب. توضیح دهید آیا همه ی ورودی های روتر سمت چپ ضروری هستند؟ اگر نه توضیح دهید چگونه ورودی ها را تغییر دهیم بدون اینکه تغییری در مسیر ها ایجاد شود؟
خیر، دو ورودی 1.2.2.8/30 و 1.2.2.16/30 می توانند با یک ورودی جایگزین شوند که 1.2.2.0/27 را به مقصد 2:1.2.5.2 نگاشت می کند.

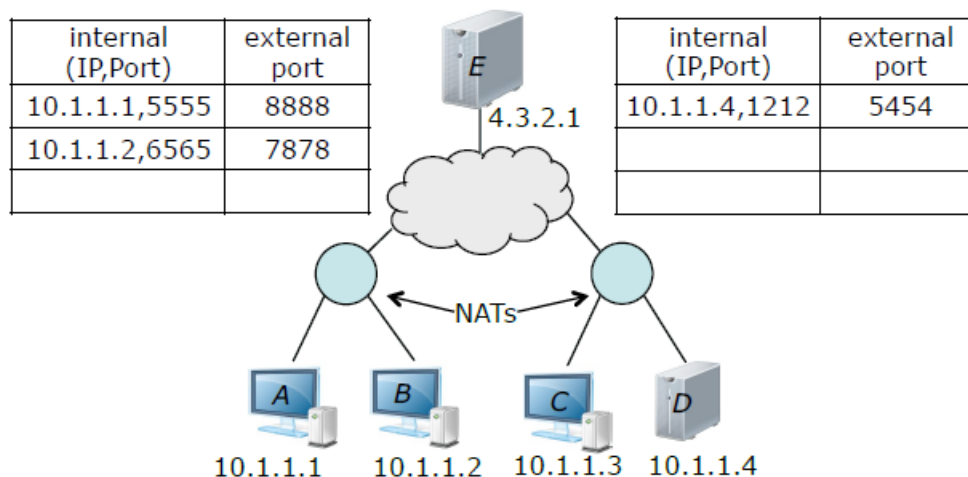
ج. فرض کنید می خواهیم تغییراتی در روتر سمت چپ اعمال کنیم. به این صورت که پورت 1 را به یک سوئیچ وصل کرده و 10 میزبان تازه به شبکه بیافزاییم (host فعلی به جای اتصال به روتر به سوئیچ متصل می شود). در نتیجه این تغییرات کدام ورودی های جدول نیاز به تغییر دارد؟ ورودی های جدید را تعیین کنید.
در حال حاضر پورت 1 روتر سمت چپ 30/ را ساپورت می کند یعنی قابلیت نگاشت به 4 میزبان را دارد. با این تغییرات حداقل نیاز به 12 IP address دارد. در این صورت subnet ما باید 28/ تغییر کند تا این تعداد را ساپورت کند. بنابراین مسیر با پیشوند 1.2.3.44/30 باید به 1.2.3.32/28 تغییر می کند.

prefix	next hop	
	output	ip
1.2.2.8/30	2	1.2.5.2
1.2.1.0/26	2	1.2.5.1
1.2.5.0/24	2	-
1.2.2.16/30	2	1.2.5.2
1.2.3.44/30	1	-
1.2.3.8/30	3	-

prefix	next hop	
	output	ip
1.2.2.0/26	1	1.2.5.2
1.2.3.0/26	1	1.2.5.4
1.2.5.0/24	1	-
1.2.1.28/30	3	-
1.2.1.8/30	2	-

۷. شکل زیر دو شبکه ی خانگی ، روتر هایی که NAT را پیاده سازی می کنند و یک سرور ریموت با آدرس عمومی (public internet address) را نشان می دهد .

الف. شکل زیر هدر بسته ای را نشان می دهد که از شبکه ی سمت چپ به سمت سرور ارسال می شود. هدر بالایی، مربوط به زمانی است که بسته وارد روتر می شود و هدر پایینی مربوط به زمانی است که بسته از روتر خارج می شود. ورودی های جدول NAT روتر سمت چپ را به گونه ای پر کنید که با هدر بسته های زیر هم خوانی داشته باشد. آدرس IP عمومی روتر سمت چپ چیست؟ 3.7.5.7

src adr	dest adr	src port	dest port
10.1.1.1	4.3.2.1	5555	3333
3.7.5.7	4.3.2.1	8888	3333

ب. سه هدر زیر مربوط به بسته ایست که از شبکه ی سمت راست به شبکه ی سمت چپ ارسال می شود. ابتدا هدر ها را کامل کنید، سپس ورودی های هر دو جدول NAT را به گونه ای کامل کنید که با هدر بسته های زیر هم خوانی داشته باشد. آدرس IP عمومی روتر سمت راست چیست؟ 5.3.5.2

src adr	dest adr	src port	dest port
10.1.1.4	3.7.5.7	1212	7878
5.3.5.2	3.7.5.7	5454	7878
5.3.5.2	10.1.1.2	5454	6565

ج. فیلد های هدر بسته ای که به عنوان پاسخ از شبکه ی سمت چپ به شبکه ی سمت راست ارسال شده است را کامل کنید.

src adr	dest adr	src port	dest port
10.1.1.2	5.3.5.2	6565	5454
3.7.5.7	5.3.5.2	7878	5454
3.7.5.7	10.1.1.4	7878	1212

۸. فرض کنید دو بسته همزمان به دو پورت ورودی متفاوت از یک روتر برسند و بسته ی دیگری درون روتر نیست.

أ) فرض کنید که این دو بسته به دو پورت خروجی متفاوت ارسال میشوند، آیا میتوان دو بسته را به صورت همزمان از راه switch fabric که از shared-bus بهره میبرد، ارسال کرد؟

نه، در هر لحظه فقط میتوان یک بسته را از راه shared-bus منتقل کرد.

ب) فرض کنید که این دو بسته به دو پورت خروجی متفاوت ارسال میشوند، آیا میتوان دو بسته را به صورت همزمان از راه switch fabric که از crossbar بهره میبرد، ارسال کرد؟

بله تا زمانی که دو بسته از bus ورودی و خروجی متفاوتی استفاده کنند، میتوانند به صورت موازی فرستاده شوند.

پ) فرض کنید که این دو بسته به دو پورت خروجی یکسان ارسال میشوند، آیا میتوان دو بسته را به صورت همزمان از راه switch fabric که از crossbar بهره میبرد، ارسال کرد؟

نه، فرستادن دو بسته با bus خروجی یکسان به صورت همزمان امکان پذیر نیست.

۹. أ) همانجور که در درس فراگرفتید پروتکل IPV6 عملیات fragmentation را تنها در مبدا انجام میدهد. تحقیق کنید که کوچک ترین MTU مسیر را چگونه شناسایی میکند و در صورتی که fragmentation انجام شود، مقصد چگونه از آن آگاه خواهد شد.

در این حالت هاست مبدا تلاش می‌کند در یک فرآیند MTU discovery مینیمم MTU را بدست آورد. هاست مبدا یک بسته با اندازه مشخص و با آپشن don't fragment می‌فرستد. در صورتی که یک پیغام ICMPv6 با محتوای Too big دریافت کند باید سائز بسته را کاهش دهد تا جایی که بسته به مقصد برسد در این حالت کمترین مقدار MTU بدست می‌آید.

ب) سه مورد از بخش‌هایی که در سرآیند IPV4 بودند اما در IPV6 نیستند را نام برده و درباره هر کدام توضیح دهید.

• Fragmentation/reassembly

برای فرستادن بسته بر روی لینک‌های مختلف بدلیل وجود MTU های متفاوت گاهی مجبور به قطعه کردن بسته بودیم اما در ورژن ۶ این قطعه بندی تنها در مبدا انجام می‌شود.

• Header checksum

به دلیل پیشرفت تجهیزات فرض شده است که خطایی در ارسال بسته‌های IP صورت نمی‌گیرد و در صورت خطا نیز می‌توان دیتاگرام را دوباره ارسال کرد.

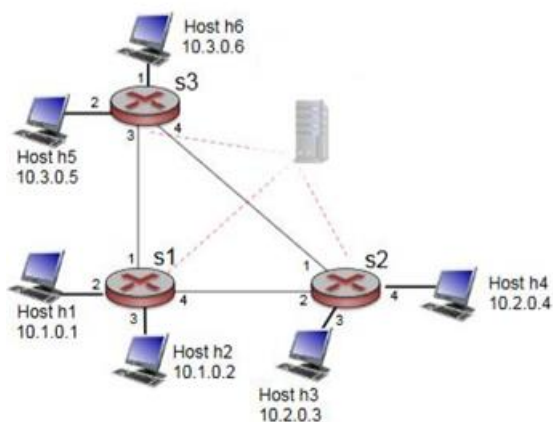
• Options

این بخش شامل موارد اضافی است که در نسخه ۶ در بخش payload قرار می‌گیرد.

۱۰. شبکه SDN زیر را که از پروتکل Openflow بهره می‌برد در نظر بگیرید. فرض کنید رفتار مطلوب با رسیدن دیتاگرام از میزبان های h3 و h4 به s2 به این شکل است:

- هر دیتاگرامی که از h3 با مقصد h1,h2,h5 یا h6 می‌رسد باید در جهت عقربه های ساعت درون شبکه فرستاده شود.
- هر دیتاگرامی که از h4 با مقصد h1,h2,h5 یا h6 می‌رسد باید در خلاف جهت عقربه های ساعت درون شبکه فرستاده شود.

سطر های جدول جریان s2 را که رفتار بالا برای جلورانی را پیاده سازی میکنند مشخص کنید.

جدول جریان سویچ S2

Match		Action
Interface Src = 3	IP.Dest=10.1.*.*	Forward(2)
Interface Src = 3	IP.Dest=10.3.*.*	Forward(2)
Interface Src = 4	IP.Dest=10.1.*.*	Forward(1)
Interface Src = 4	IP.Dest=10.3.*.*	Forward(1)